

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
INSTYTUT PEDAGOGIKI, KUJAWSKA SZKOŁA WYŻSZA WE WŁOCŁAWKU
(POLSKA)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
SPOŁECZNYCH I HUMANISTYCZNYCH AKADEMIA KUJAWSKO-POMORSKA W BYDGOSZCZY
(POLSKA)
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VI Міжнародної конференції

16 листопада 2023 року

***м. Київ
КНУБА***

УДК 37.09
ББК 74(4Укр)

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 16 від 22 грудня 2023 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VI Міжнародної конференції (16 листопада 2023 року). – Київ: ЦП «Компринт», 2024. – 562 с.

ISBN 978-617-8171-03-2

У матеріалах VI Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу: сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

УДК 37.09
ББК 74(4Укр)

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори.

ISBN 978-617-8171-03-2

© КНУБА, 2024

Шамич Олександр Миколайович,

доктор психологічних наук, професор,

завідувач кафедри фізичного виховання і спорту,

Київського національного університету будівництва та архітектури;

Оруджев Давид,

студент 4 курсу за спеціальністю 017 “Фізична культура і спорт”,

Київського національного університету будівництва та архітектури

ПСИХОЛОГІЧНІ КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ ФУТБОЛІСТІВ ВИСОКОГО КЛАСУ

Основне завдання психології спорту – дати наукове обґрунтування раціональних засобів і методів фізичного виховання і спортивного тренування. Психологія спорту збагачує знаннями загальну психологію розробкою наступних питань: прояв властивостей особистості в спортивній діяльності; прояв і розвиток психологічних процесів при виконанні фізичних вправ; прояв психологічних станів і взаємин у спортивній діяльності. В силу специфічності спортивної діяльності психологія спорту будується в основному на результатах власних досліджень. У ній виділяються найважливіші розділи: психологія навчання і виховання в спорті; психологія спортивних груп і колективів; психологія технічної, фізичної і тактичної підготовки спортсменів; психологія особистості спортсмена і тренера; психодіагностика; психологічна підготовка; психологія тренувальної та змагальної діяльності тощо.

Психологічні критерії відбору спортсменів високого класу існують у будьякому виді спорту, але вони усі мають загальну основу – виявлення спортсменів, які в психологічно важких, критичних, під максимальними спортивними навантаженнями, в безкомпромісній спортивній боротьбі з найкращими суперниками, іноді в складних природніх умовах, під шаленими підтримкою, або тиском вболівальників, іноді в умовах некоректної поведінки суперників, які хочуть вивести спортсмена з рівноваги, незважаючи на

будьякі сімейні та особисті негаразди зможуть досягати максимальних та переможних результатів на найпрестижніших міжнародних змаганнях.

Відбір в спорті відносять до категорії складних комплексних проблем і виділяють його соціальні, психологічні, педагогічні та медико-біологічні аспекти. Психологічний аспект відбору складається з оцінки психологічних властивостей особистості, рівня розвитку окремих психічних процесів, враховуючи конкретні вимоги виду спорту. Відбір перспективних спортсменів відбувається в процесі багаторічної підготовки, як правило, в три етапи, кожен з яких має свої завдання. На першому етапі вважається доцільним виявити відповідність даного спортсмена до вимог виду спорту, в нашому випадку футболу, на підставі аналізу морфологічних, фізіологічних та психологічних показників. Відбір на другому етапі спрямований на виявлення у спортсменів потенційних здібностей до досягнення високих спортивних результатів в найближчому майбутньому. З цією метою здійснюється педагогічне тестування, результати якого дозволяють прослідкувати темпи росту спортивної майстерності, ступінь оволодіння технікою і т.п. Метою третього етапу є виявлення можливостей спортсменів досягати результатів міжнародного класу в умовах жорсткої конкуренції. Відбір на цьому етапі здійснюється за допомогою педагогічних та психологічних показників [1].

Контроль за психологічними процесами в футболі торкається широкого кола якостей і здібностей: особистісні та морально-вольові якості (здібність до лідерства, мотивація в досягненні перемоги, емоційна стійкість, здатність до самоконтролю), об'єм та зосередженість уваги, ступінь досконалості сприйняття рухових параметрів, стійкість до стресових ситуацій, можливості системи аналізу, сенсомоторних реакцій, здатність формування випереджаючих дій в умовах дефіциту часу та ін.

Важливим фактором успіху і відбору спортсмена (футболіста) високого класу є його повсякденне і особисте життя. І головним чинником є здатність до самоорганізації. Спортивна діяльність потребує наявності у людини певних психологічних якостей та властивостей, зокрема активності, самостійності,

ініціативності, стійкості до впливу негативних чинників, швидкості і точності прийняття оперативних рішень тощо. Оптимальним є шлях, коли необхідні якості і властивості розвиваються на основі цілеспрямованої самоорганізації особистості. А, отже, визначивши особливості і чинники самоорганізації особистості, можна знайти ефективні засоби сприяння самореалізації особистості у процесі тренувань та змагань. У широкому сенсі слова поняття «самоорганізація» можна розглядати як уміння організувати себе на досягнення власних високих цілей. Самоорганізація особистості завжди перебуває в тісному зв'язку з її мотивацією і самомотивацією, що визначає спрямованість до мети, засновану на внутрішніх переконаннях. Як відомо, людям з високим рівнем самоорганізації властиві такі якості: упевненість в собі; творча самостійність думки; відсутність хвилювань стосовно свого іміджу та репутації. А отже, самоорганізація – це здатність особистості, що має виражену інтелектуально-вольову спрямованість, важливу для ефективної діяльності. Крім того, самоорганізація проявляється в діяльності особистості з впорядкованості власної життєдіяльності; у здатності, умінні організувати себе. Така самоорганізація проявляється в самоаналізі, цілеспрямованості, самооцінці, самоконтролі, самообмеженні [2].

Самоорганізована людина в житті буде такою ж самоорганізованою на тренуваннях, змаганнях не залежно від їх рівня, стресостійкою, впевненою і готовою до високих спортивних результатів.

Список використаних джерел

1. Ковальчук Вікторія, Байрачний Олег Психологічні критерії професійного відбору в футболі: Молода спортивна наука України, Випуск 9, Том 1 С. 246-250.
2. Шамич О.М. Психологічні основи самореалізації паралімпійців : [монографія] / О.М. Шамич. – К. : Талком, 2019. – 309 с.

<i>Шаленко Вадим Олегович, Маслюк Андрій Анатолійович, Аксьонов Микола Сергійович</i>	
ВИКОРИСТАННЯ 3D-ПРИНТЕРА У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПРИ ВИВЧЕНІ КУРСУ «МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО».....	446
<i>Шаленко Вадим Олегович, Маслюк Андрій Анатолійович, Віденська Єлизавета Сергіївна</i>	
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО» ДЛЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-МЕХАНІКІВ	448
<i>Шамич Олександр Миколайович, Авраменко Єгор Костянтинівич</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ СПОРТСМЕНІВ ЗАЛЕЖНО ВІД ВІКУ (В ОБРАНІЙ ВИДІ СПОРТУ – ФУТБОЛ).....	451
<i>Шамич Олександр Миколайович, Завадська Єлизавета</i>	
ФОРМУВАННЯ ПСИХОФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ ТАНЦЮРИСТІВ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ	453
<i>Шамич Олександр Миколайович, Оруджев Давид</i>	
ПСИХОЛОГІЧНІ КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ ФУТБОЛІСТІВ ВИСОКОГО КЛАСУ	456
<i>Яценко Костянтин Анатолійович</i>	
ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ ЯК ІНСТРУМЕНТУ НАЛАГОДЖЕННЯ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ	459

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VI Міжнародної конференції

(Київ, 16 листопада 2023 року)

Підписано до друку 04.01.2024 р.

Видавець ФОП Ямчинський О.В.

03150, Київ, вул. Васильківська, 32

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 6554 від 26.12.2018 р.

Формат 60×84/16. Наклад 100 пр. Ум. друк. арк. 36,8. Зам. № 05-8.

Виготовлювач ТОВ «ЦП «КОМПРИНТ»

03150, Київ, вул. Васильківська, 32

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 4131 від 04.08.2011 р.